

Oponentský posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra francouzského jazyka a literatury

Autor/Autorka diplomové práce: **Bc. Petra Benešová**

Název práce: ***Documents audiovisuels dans l'enseignement du FLE***

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Kateřina Suková Vychopňová, Ph.D.

Diplomová práce Bc. Petry Benešové se tematicky vztahuje k dlouhodobě zásadní oblasti didaktiky cizích jazyků – k využití technologie ve výuce, konkrétně pak k práci s „audiovizuálními dokumenty“. Autorka si klade za cíl analyzovat didaktické využití těchto dokumentů v aktuálních učebnicích. Chce tak docílit pochopení toho, jak se tyto dokumenty podílí na výukových cílech, do jaké míry jsou pro jejich dosahování zásadní či jakou roli v učebnicích hrají.

Výše popsany (a autorkou v úvodu práce deklarovaný) cíl je bezesporu – pro budoucí učitelku jazyka – zajímavý a autorce jeho splnění dovolí rozumět ve větší hloubce důležité součásti její práce se třídou. V kontextu diplomových prací jej však osobně vnímám jako málo ambiciózní (viz závěr posudku).

Autorka svůj text vystavěla logicky a přehledně. V pěti kapitolách nejprve vymezuje pojmy a definuje to, co následně analyzuje. Šestá kapitola pak slouží jako syntéza a explicitace cíle práce. Francouzsky psané kapitoly jsou jasně strukturované, i přes jejich kratší rozsah (zejména kapitoly 1-3) splňují to, co stojí v jejich názvech. Obecně krátké kapitoly v textech diplomových prací kritizují, jsou známkou roztržitosti. Zde tomu však tak není, autorčiny exkurzy mají vždy svou pointu, shrnutí, které čtenáři dovolují chápat, o čem a proč čte.

Kapitoly 5 a 6 pak dokazují, že autorka svůj deklarovaný cíl splnila. Dvě synoptické tabulky ukazují různá pojetí práce s audiovizuálními materiály a dokládají, že i přes jejich všudypřítomnost v životě studentů a žáků nejde vždy o dokumenty, které by byly stěžejní i pro samotnou organizaci učebního procesu. A to napříč úrovněmi i věkem.

Po formální stránce jde o text dobře připravený. Oceňuji i seznam zkratk v úvodu práce. Francouzština je srozumitelná, bez jazykových problémů. Zdroje jsou dostatečné, skvělé je zejména to, že se autorka opírala o metodické příručky (byť i tak někde uvádí zcela subjektivní tvrzení, např. na str. 57 – „...donnent l'impression d'être un peu artificiels“.)

I přes pozitivní vyznění předchozích odstavců mám však k textu několik zásadních připomínek. Každá z nich může být námětem pro diskusi během obhajoby, ke které text **i přes níže uvedené skutečnosti doporučuji**.

První, co mi v textu scházelo, byl větší důraz na zodpovězení otázky, proč měla autorka potřebu analyzovat využití audiovizuálních dokumentů? Shledala snad, že je jejich integrace do učebnic nějak problematická? Byly aktivity na ně navázané nedostačené? Pokud by tyto otázky zodpověděla v úvodu explicitněji, měla by její analýzy jasnější zarámování.

Druhá poznámka se váže k definici pojmu „dokument audiovisuel“. Zdá se mi, že se aktuálně jedná o velmi širokou skupinu dokumentů, které nemají jednotný formát. Nejde jen o filmy či reportáže. Kam zařadit videochat nebo poslech písně na Spotify s vizualizovaným textem? Liší se video na TikToku od videa na TV5 Monde? Jak mohou tyto rozličné formáty obohatit didaktiku jazyků? V práci mi tedy chyběl nějaký „aktualizovaný“ seznam forem audiovizuálních dokumentů pro rok 2024.

Zajímavé mi pak přijde, že autorka nikde (tuším s jednou výjimkou) nenašla využití audiovizuálních dokumentů jako produktivního cíle, ve smyslu toho, že by sami žáci tyto materiály vytvářeli. Osobně považuji tuto možnost, zejména díky snadno dostupné technologii (mobilní telefon) za didakticky slibnou.

Poslední opomenutí, které ale významně snižuje srozumitelnost textu, je absence příloh, které by alespoň částečně ilustrovaly text. Jistě, přikládat audiovizuální dokumenty je těžší, ale alespoň printscreeny obrazovky z videí či seznam linků by byly lepší než nic.

Na závěr se vrátím k cíli a tomu, co jsem práci vytknul v úvodu tohoto posudku. Myslím, že v diplomové práci by měl autor dokázat nejen schopnost analýzy, ale i vlastního „didaktického umu“. Proč práce v závěru neobsahuje návrh učební jednotky inspirované zjištěními z analýzy? Jak by autorka nedesignovala hodinu tak, aby v ní audiovizuální dokument hrál klíčovou roli?

V Praze, dne 6. 5. 2024

Mgr. Tomáš Klinka, Ph.D.

